

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1914

Vragen van het lid **Dijkstra** (D66) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de geringe stijging van het aantal orgaandonoren* (ingezonden 8 februari 2012).

Antwoord van minister **Schippers** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 21 maart 2012) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 1681.

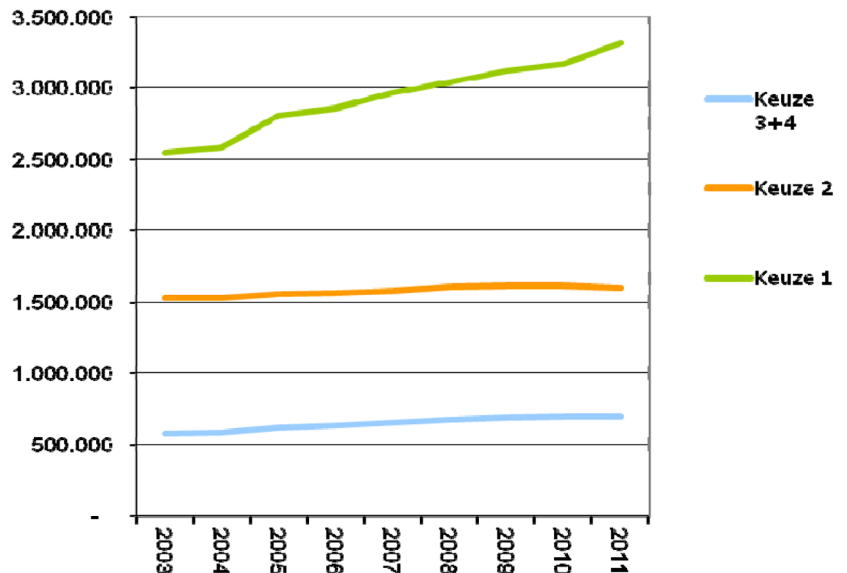
Vraag 1

Is het waar dat het aantal raadpleegbare donorregistraties ten opzichte van de totale bevolking de afgelopen jaren nauwelijks is gestegen en stabiel blijft rond 40% van de Nederlandse bevolking?

Antwoord 1

Het aantal registraties in het Donorregister neemt ieder jaar toe. Nu is ruim 42% van de bevolking van 18 jaar en ouder geregistreerd in het Donorregister (ruim 5 600 000 registraties).

Bij grote aantallen als het inwonertal en het aantal registraties in het Donorregister wordt een verschuiving in percentages minder snel zichtbaar. Daarom is in de onderstaande grafiek inzichtelijk gemaakt hoe de samenstelling van het Donorregister zich heeft ontwikkeld in de afgelopen jaren. Daarin is duidelijk te zien dat het aantal mensen dat toestemming geeft voor donatie (Keuze 1) stijgt. Het aantal mensen dat de keuze overlaat aan hun nabestaanden of een specifiek persoon (Keuze 3+4) is de laatste jaren stabiel gebleven. Het aantal mensen in het Donorregister dat geen toestemming geeft voor donatie (Keuze 2) neemt sinds kort licht af.

Bron: Donorregister

Vraag 2

Is het waar dat het aantal mensen dat wacht op een donororgaan de afgelopen jaren stabiel is en geen afname vertoont?

Antwoord 2

Het aantal mensen dat op een donororgaan wacht is al jaren ongeveer 1300. Dit is echter geen goede graadmeter. Toename van het aantal patiënten op de wachtlijst wordt enerzijds veroorzaakt door een toename van het aantal patiënten met orgaanfalen, maar heeft ook te maken met de criteria die worden gehanteerd voor plaatsing op de wachtlijst voor een transplantatie. Die criteria worden in de regel minder streng als de mogelijkheden voor transplantatie toenemen. Daardoor is het mogelijk dat er meer patiënten op de wachtlijst staan ondanks een stijgend aantal transplantaties. Een voorbeeld daarvan is de wachtlijst voor een hoornvliestransplantatie, die ondanks de sterke toename van hoornvliesdonaties is gegroeid omdat patiënten eerder op de wachtlijst worden geplaatst.

Hoornvlies	Aantal transplantaties	Wachtlijst op 1 januari van het jaar
2009	995	
2010	1 165	670
2011	1 290	744
2012		825

Bron: Nederlandse Transplantatie Stichting

Daarom geef ik er de voorkeur aan te kijken naar het aantal uitgevoerde transplantaties. Dat aantal laat sinds 2009 een groei zien. Ik verwacht dat een verdere groei kan worden gestimuleerd door de uitrol van de pilots in de ziekenhuizen.

Vraag 3

Kunt u aangeven welke donororganen het afgelopen jaar meer werden getransplanteerd?

Antwoord 3

In 2011 zijn er 670 transplantaties met organen van overledenen uitgevoerd. De grootste stijgingen zijn te zien in de transplantaties van «non-heartbeating» nieren, longen en levers.

In Bijlage 1¹ treft u een overzicht aan van de verschillende soorten en aantallen postmortale transplantaties in het afgelopen jaar in vergelijking tot het voorgaande jaar.

Vraag 4

Aan welke donororganen bestaat met name een gebrek gezien het constante grote aantal mensen dat wacht op een donororgaan?

Antwoord 4

De meeste mensen op de wachtlijst voor een transplantatie wachten op een donornier.

Vraag 5

Ziet u in de trend in het aantal geregistreerde donororganen, het aantal uitgevoerde donaties en de stabiele wachtlijsten een duidelijke beweging naar het oplossen van het tekort aan orgaandonaties? Zo ja, waarop baseert u dat ?

Antwoord 5

Het is op dit moment nog erg vroeg om te spreken over trends. Sinds het verschijnen van het Masterplan Orgaandonatie in 2007 is op diverse terreinen veel veranderd en die veranderingen zijn nog volop gaande. De meerjaren-aanpak voor de voorlichting laat zien dat steeds meer mensen een positieve wilsbeschikking vastleggen in het register, maar dat zijn er nog niet genoeg. Nadenken en (positief) beslissen over orgaandonatie moet een vanzelfsprekendheid worden in Nederland, maar een dergelijke mentaliteitsverandering kost tijd. In de ziekenhuizen worden veelbelovende initiatieven in de komende tijd landelijk uitgerold die moeten leiden tot onder andere tot meer toestemming en snellere procedures en daardoor tot meer transplantaties. Uiteindelijk moet dat resulteren in een toename van het aantal transplantaties in Nederland.

Vraag 6

Welke conclusies trekt u uit de gepresenteerde cijfers?

Antwoord 6

In de afgelopen jaren is het aantal uitgevoerde transplantaties licht gestegen, maar door de kleine aantallen is het moeilijk daar conclusies aan te verbinden. Een combinatie van onder meer de consistente en positieve voorlichting en de pilots in de ziekenhuizen die zich richten op diverse elementen kunnen zeker een rol spelen bij het verhogen van het aantal transplantaties. Ik concludeer daaruit dat we op al die fronten moeten blijven investeren om de stijging verder te laten toenemen.

---

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.